

Centraal Planbureau | economische beleidsanalyse

Onderzoeksperspectieven rondom migratie, maatschappij en economie

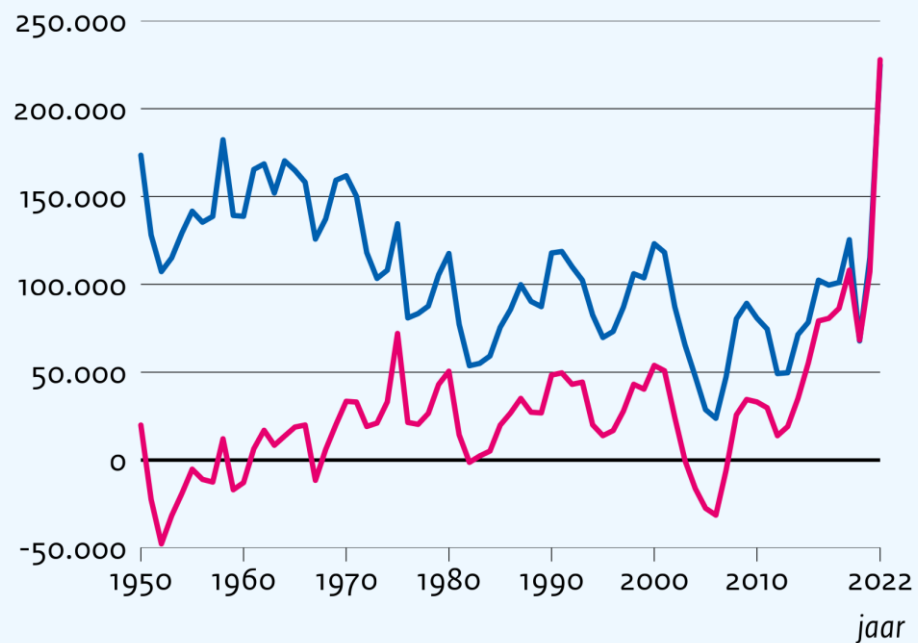
Bert van Stiphout-Kramer

Symposium 17 oktober 2023

www.cpb.nl | [@CPBnl](https://twitter.com/CPBnl)

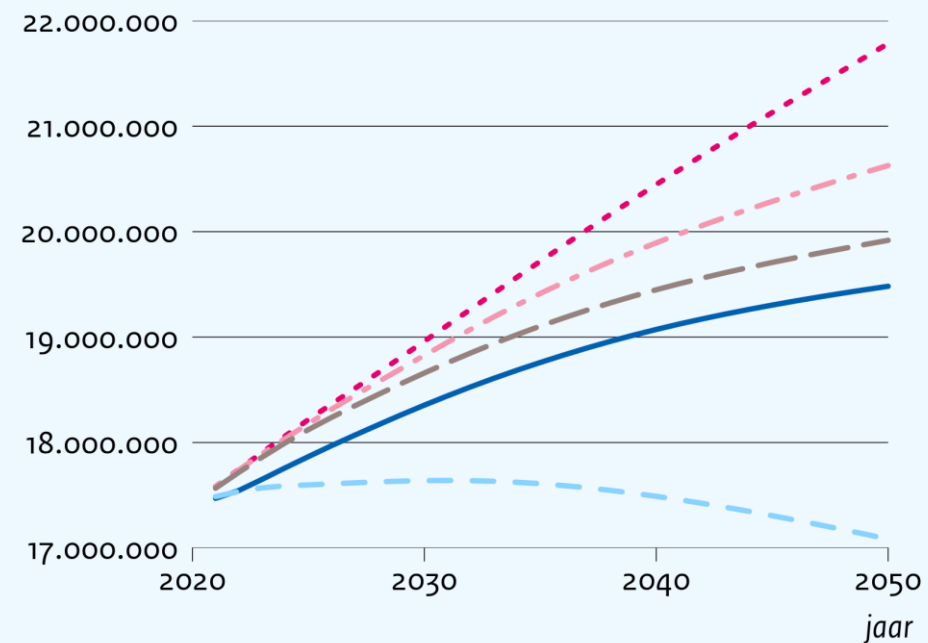
Migratie is inmiddels leidend voor bevolkingsgroei

Migratiesaldo t.o.v. bevolkingsgroei

— totale bevolkingsgroei
— migratiesaldo (immigratie - emigratie)

Prognoses bevolkingsomvang

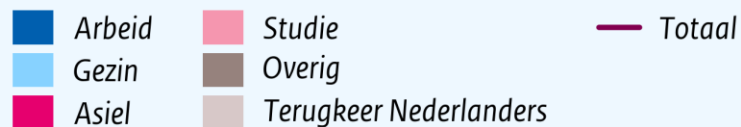
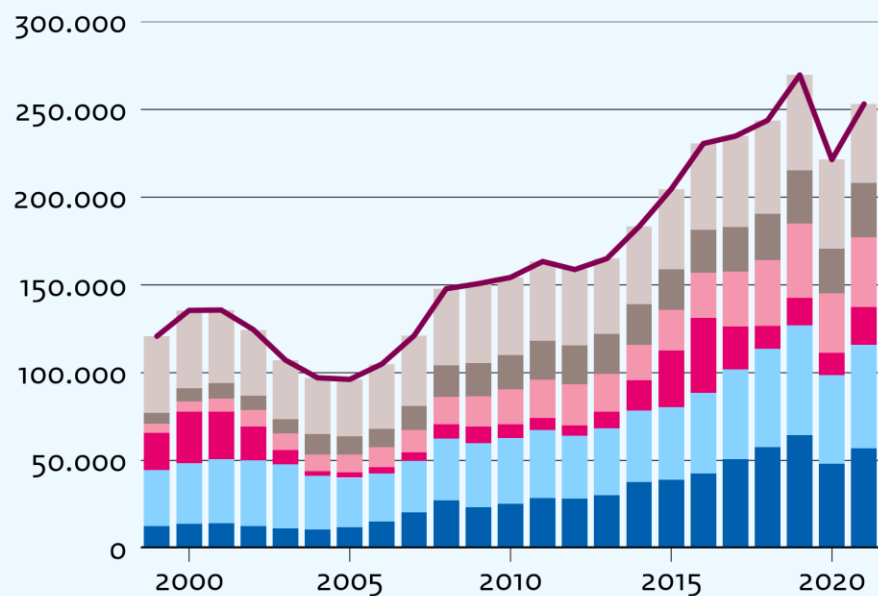

— CBS basisscenario
— NIDI/CBS krimpsscenario
— NIDI/CBS arbeidsmigratiescenario
— NIDI/CBS asielmigratiescenario
— NIDI/CBS groeiscenario

Op basis van CBS en NIDI data.

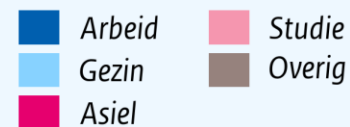
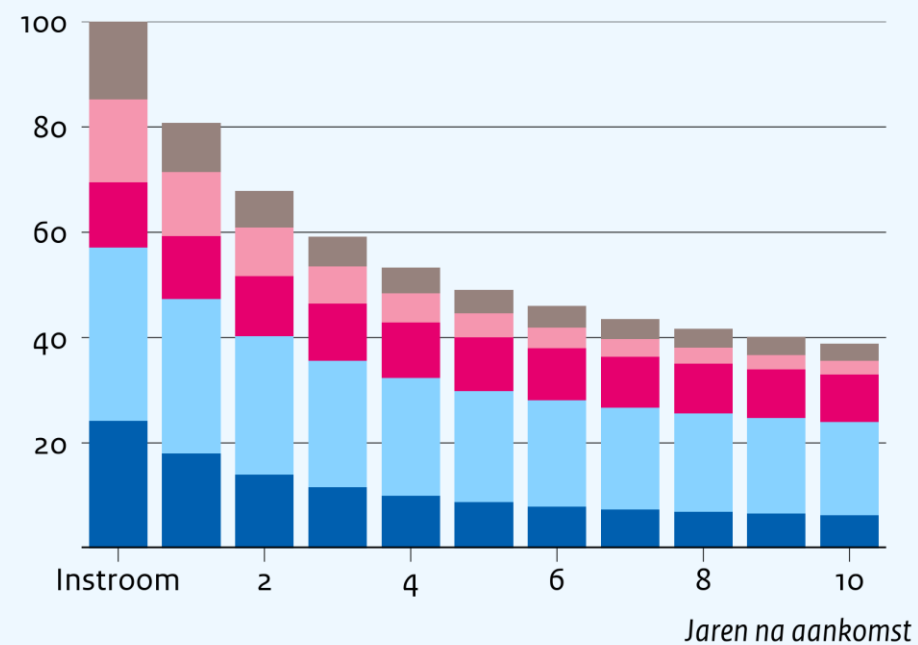
Toename en verblijfsduur verschilt per type migratie

Immigratie naar migratiemotief

Migratiemotief en verblijfsduur

% nog in Nederland van oorspronkelijke instroom

Migratievragen: drie thema's

- Economische effecten van migratie
- Drijfveren van migranten van en naar Nederland
- Migratie en de Nederlandse economie in 2050

Migratie en de Nederlandse economie in 2050

- Aansluiting bij de CPB-langetermijnverkenning (te verschijnen medio 2024)
 - Kernonzekerheden: internationale samenwerking en voorkeur voor solidariteit.
- Hoe ontwikkelen migratiebewegingen zich op de langere termijn in verschillende scenario's en als functie van verschillende structurele onzekerheden?
- Hoe ontwikkelt de vraag naar en het aanbod van arbeid zich in verschillende sectoren van de economie in de komende decennia?

Drijfveren van migranten van en naar Nederland

- Wat zijn verklaringen voor de migratiepatronen die Nederland heeft waargenomen?
- Hoe bepalen specifieke karakteristieken van migranten in Nederland het patroon van retourmigratie en wat zegt dat over de groep migranten die in Nederland blijft?
- Hoe hangen migratiebewegingen van en naar Nederland af van de conjunctuur en van economische groei op langere termijn? Hoe verhouden ze zich tot arbeidsmarktbeleid en sociale zekerheid in Nederland?

Economische effecten van migratie

- Wat heeft onderzoek ons tot nu toe geleerd over de economische effecten van migratie?
- Wat zijn de bredere economische effecten van immigratie?

65358979323846264338327950288419716939937510582097494459230781640
520899862803482534211706798214808651328230664709384460955058223172
9408128481117450284102701938521105559644622948954930381964428810975
933446128475648233786783165271201909145648566923460348610454326648
936072602491412737245870066063155881748815209209628292540917153643
92590360011330530548820466521384146951941511633072703657595919530921
7381932611793105118548074462379962749567351885752724891227938183011
29833673362440656643086021394946395224737190702179860943702770539
2171762931767523846748184676694051320005681271452635608277857713427577
896091736371787214684409012249534301465495853710507922796892589235420
1995611212902196086403441815981362977477130996051870721134999999837297
804995105973173281609631859502445945534690830264252230825334468503526
19311881710100031378387528865875332083814206171776691473035982534904287
55468731159562863882353787593751957781857780532171226806613001927876611
195909216420198938095257201065485863278865936153381827968230301952035
3018529689957736225994138912497217752834791315155748572424541506959508
2953311686172785588907509838175463746493931925506040092770167113900984
882401285836160356370766010471018194295559619894676783744944825537977
472684710404753464620804668425906949129331367702898915210475216205696
602405803815019351125338243003558764024749647326391419927260426992279
678235478163600934172164121992458631503028618297455570674983850549458
858692699569092721079750930295532116534498720275596023648066549911988
183479775356636980742654252786255181841757467289097777279380008164706
00161452491921732172147723501414419735685481613611573525521334757418494
684385233239073941433345477624168625189835694855620992192221842725502
5425688767179049460165346680495272327917860857843838279679766814541
0095388378636095068006422512517392984896084128488626945604241965
5047
478

Centraal Planbureau

www.cpb.nl | [@CPBnl](https://twitter.com/CPBnl)

